

Moderne methode voor aanvankelijk lezen en taal voor groep 3

Nu ook met Voorschotbenadering
voor groep 2

NIEUW: Voorschotbenadering bij TaalOceaan

Om kinderen in groep 2 alvast voor te bereiden op het taal- en leesonderwijs in groep 3, is er nu een Voorschotbenadering ontwikkeld. Met de Voorschotbenadering worden kinderen voorbereid op het technisch leren lezen in groep 3, doordat er aandacht is voor de ontwikkeling van het fonologisch bewustzijn (het bewustzijn van klanken in woorden, denk aan hakken en plakken) en de letterkennis. De ontwikkeling van het fonologisch bewustzijn en de letterkennis zijn vooral belangrijke voorspellers van het leessucces van een kind in groep 3.

USP's

- Aandacht voor fonologisch bewustzijn en letterkennis
- Voorkomt achterstanden in groep 3
- Praktisch en afwisselend
- Lesdoelgestuurd
- Differentiatie

Waarom in groep 2 al voorbereiden op lezen?

Goed en vlot kunnen lezen is belangrijk. Niet alleen op de basisschool en het voortgezet onderwijs komen kinderen bij veel vakken met teksten in aanraking, maar ook in hun latere maatschappelijke leven. Wanneer kinderen moeite hebben met lezen, belemmert dat hen in hun schoolloopbaan. Om goed te kunnen functioneren in de maatschappij is het kunnen lezen ook van belang. Daarnaast is het goed kunnen lezen niet alleen een noodzakelijke vaardigheid, maar kan het kinderen en volwassenen ook veel plezier geven. Het is dus belangrijk dat kinderen goed leren lezen.

Kinderen leren lezen in groep 3. Een goede voorbereiding hierop is van belang. De voorbereiding op het lezen start in de kleutergroepen. Met behulp van deze Voorschotbenadering wordt de ontwikkeling van het fonologisch bewustzijn en de letterkennis van de kinderen gestimuleerd. Hierdoor worden de kinderen voorbereid op het technisch leren lezen in groep 3. De routines waarin letters worden aangeboden, kunnen ook aangeboden worden met andere letters.

Voor wie is de Voorschotbenadering?

De activiteiten uit deze Voorschotbenadering zijn geschikt om uit te voeren in groep 2. Enkele routines op het gebied van fonologisch bewustzijn kunnen ook al ingezet worden in groep 1. De beschreven activiteiten kunnen in groepsverband uitgevoerd worden, maar kunnen ook in een kleine groep aan 'risicoleerlingen' worden aangeboden. De lesdoelen die binnen de methode worden aangeboden, zijn gebaseerd op de leerdoelen van het SLO.

Wat is de focus van de Voorschotbenadering?

De Voorschotbenadering TaalOceaan is geen complete taalmethode voor kleuters. De routines uit de Voorschotbenadering zijn gericht op de voorbereiding van het technisch leren lezen. Er zijn geen routines die specifiek gericht zijn op mondelinge taalvaardigheid, uitbreiding van de woordenschat, boekoriëntatie en verhaalbegrip. Deze taalaspecten zijn wel van belang, maar hebben minder directe invloed op het technisch leren lezen in groep 3. Voor het aanbieden van die taalaspecten zijn er verschillende kleutermethodes op de markt. In deze Voorschotbenadering is aandacht voor de ontwikkeling van het fonologisch bewustzijn en de letterkennis of klank-tekenkoppeling. Zeker de ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn is een goede voorspeller voor het leessucces van een kind in groep 3.

Deze Voorschotbenadering sluit aan bij de aanvankelijk lezen-methode *TaalOceaan*. De letters die de kinderen begin groep 3 leren, worden in deze Voorschotbenadering ook aangeboden. Daarmee is de Voorschotbenadering heel geschikt als voorloper op *TaalOceaan*. De Voorschotbenadering is echter ook zeer geschikt als voorbereiding op andere taal-leesmethodes, omdat de routines flexibel en op eigen volgorde in te zetten zijn. Het lesmateriaal staat op zichzelf.

Uit welke materialen bestaat de Voorschotbenadering?

De Voorschotbenadering wordt aangeboden in een map. Deze bestaat uit de algemene handleiding, routines en werkbladen. Op moment wordt er een spelletjesdoos ontwikkeld. Deze bevat verschillende taalgerelateerde spelletjes en spelsuggesties die gebruikt kunnen worden om de taalontwikkeling van het jonge kind op een vrolijke manier te stimuleren.

Algemene handleiding

In de algemene handleiding wordt onder andere het **belang**, de **inhoud** en **de wetenschappelijke grondslag** van de Voorschotbenadering uiteengezet. Hierin staat ook een overzicht van de lesdoelen en een overzicht waarin duidelijk wordt hoe de Voorschotbenadering in groep 2 kan worden ingezet. Zie hiernaast de inhoudsopgave.

Inleiding	3
Taalvaardigheden en voorbereiding op het leren lezen	5
Inhoud Voorschotbenadering TaalOceaan	10
Gebruik Voorschotbenadering in de klas	14
Opbouw routines	19
Differentiatie	20
Observeren en evaluatie	21
Werken aan geletterdheid naast de Voorschotbenadering	22
Materialen	24
Literatuur	25
Bijlage: Inleiding en uitgangspunten TaalOceaan groep 3	26

Routines

De Voorschotbenadering biedt **36 routines** aan. De routines zijn praktisch en afwisselend. Voor de leerkrachten is er bij elke routine een **handleiding**. Met behulp van deze handleiding kunnen de lessen worden gegeven. De leerkracht of remedial teacher krijgt concrete handreikingen om het aanvankelijk lezen beredeneerd en volgens **de leerdoelen van het SLO** aan te bieden.

Routine 1 – Tekstsoorten

Algemeen	
Onderwerp	Ontwikkelen van kennis over de functies van lezen.
Materiaal en voorbereiding	<ul style="list-style-type: none">• Afbeelding van Daan.• Verschillende tekstsoorten en boeken, bijvoorbeeld: prentenboeken, leesboeken, krant, folders, gebruiksaanwijzingen, kaarten, informatieve boeken, tijdschriften, brieven, boeken met knutselideeën, etc.• Doeken, bijvoorbeeld handdoeken of theedoeken.• Neem een stapel boeken mee in de kring. Verdeel de andere boeken en teksten over de verschillende tafels in de klas en leg er een doek overheen.
Extra lessuggestie	<ul style="list-style-type: none">• Vraag de kinderen of er boeken bij zijn waar ze woorden of letters van kunnen lezen.• Leet de kinderen de boeken samen en voor elke eentime een

Werkbladen

Bij verschillende routines zijn **werkbladen** ontworpen. Deze kunnen worden ingezet tijdens de les. Ook is het mogelijk om de werkbladen in te zetten tijdens een speel-werkmoment later in de week.

Opbouw routines

De beschreven routines in deze Voorschotbenadering zijn geordend per taalaspect. Er zijn zes routines waarin een letter wordt aangeleerd. Dat wil niet zeggen dat de kinderen in groep 2 maar zes letters aangeboden moeten krijgen. De beschreven routines zijn ook te gebruiken voor het aanbieden van andere letters. Elke twee weken zou een nieuwe letter aangeleerd kunnen worden.

Elke routine heeft een vaste opbouw. In het algemene gedeelte worden het lesdoel, de benodigde materialen en de voorbereiding voor de leerkracht benoemd. Ook worden er suggesties gegeven voor kinderen die uitdaging op dat leerdoel kunnen gebruiken en remediëringsadviezen voor kinderen die extra oefening nodig hebben. Om het leerdoel vaker aan bod te laten komen of de routine op een andere wijze uit te voeren, worden variatietips gegeven.

Vervolgens wordt beschreven hoe de routine uitgevoerd kan worden. De volgende stappen worden dan doorlopen: inleiding, kern, verwerking, afsluiting.

Inleiding

In de inleiding wordt voorkennis van kinderen opgehaald. Ook wordt het lesdoel voor de kinderen benoemd.

Kern

Tijdens de kern van de les verschuift de verantwoordelijkheid van de leerkracht steeds verder naar die van de kinderen. De leerkracht begint met instructie. De leerkracht doet voor wat de kinderen moeten leren. Hij/zij laat bijvoorbeeld horen hoe je een woord in klankgroepen verdeelt. Daarna gaan de kinderen meedoen. Samen met de leerkracht oefenen zij het lesdoel. Wanneer de leerkracht merkt dat de kinderen het lesdoel hebben begrepen, kunnen zij door met de verwerking van het lesdoel.

Verwerking

In groepjes of zelfstandig verwerken de kinderen het lesdoel. Dit verschilt per routine. Er zijn routines waarin de kinderen in groepjes of tweetallen een activiteit met betrekking tot het lesdoel uitvoeren. Ook zijn er routines waarbij de kinderen het lesdoel verwerken door het maken van een werkblad. Tijdens de verwerking heeft de leerkracht de gelegenheid om te observeren welke kinderen het lesdoel voldoende beheersen en welke kinderen extra oefening nodig hebben.

Afsluiting

Bij elke les is er een afsluiting met alle kinderen die aan de routine hebben deelgenomen. Het lesdoel wordt herhaald en de gedane verwerking wordt geëvalueerd.

Differentiatie en remediërings- en uitbreidingstips

Elke routine bevat ook suggesties voor **differentiatie**. Er worden ideeën gegeven waarmee kinderen die het lesdoel al beheersen aan de slag kunnen gaan. Ook bevatten de routines ideeën en aanbevelingen voor het werken met risicoleerlingen. Om de inhoud van een routine te herhalen worden **variatie- en uitbreidingstips** gegeven.

Het is belangrijk om de ontwikkeling van de kinderen op het gebied van fonemisch bewustzijn en letterkennis te volgen. We verwijzen daarvoor naar bestaande observatie-instrumenten.

Observeren en evalueren

Een goede ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn en voldoende letterkennis zijn een belangrijke basis voor het technisch leren lezen in groep 3. Het is daarom van belang om tijdens de uitvoering van de routines van de Voorschotbandering de ontwikkeling van de kinderen op dit gebied goed te volgen.

Er zijn verschillende goede observatie-instrumenten op de markt. Daarom is er voor gekozen bij deze Voorschotbenadering geen observatie-instrument te ontwikkelen.

Om te volgen of kinderen zich de doelen met betrekking tot het fonemisch bewustzijn en de letterkennis voldoende hebben eigen gemaakt, kan gebruikgemaakt worden van bestaande taaltoetsen voor kleuters en het op school aanwezig leerlingvolgsysteem. Ook kan gebruikgemaakt worden van de Signaleringslijst voor Kleuters 2.0 of de Kleutertaken uit het Protocol Preventie van Leesproblemen en Dyslexie voor groep 1 en 2.

Meer weten?

Nieuwsgierig geworden?

[\[button\]](#) Vraag hier de digitale zichtzending aan!